

KATEGORIA B OD 17 LAT

Warunkowe uprawnienie i pasażer-opiekun

podkom. Marcin Gąsior

Zakład Ruchu Drogowego CSP

Od 3 marca 2026 r. w Polsce obowiązują przepisy umożliwiające uzyskanie prawa jazdy kategorii B po ukończeniu 17 lat. To jedna z najistotniejszych zmian w systemie szkolenia i nadzoru nad młodymi kierowcami, która łączy wcześniejszy dostęp do uprawnień pozwalających na kierowanie pojazdem z określonymi warunkami ich obowiązywania. Jest to nowy element bezpieczeństwa ruchu drogowego dla osób rozpoczynających przygodę za kierownicą.

Ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie mechanizmu nadzoru nad młodym kierowcą poprzez doświadczonego opiekuna, znajdującego się w pojeździe. Zadaniem pasażera-opiekuna powinno być kształtowanie prawidłowych postaw na drodze u kierowcy oraz zwracanie uwagi na przestrzeganie przez niego przepisów ruchu drogowego. W komunikatach Ministerstwa Infrastruktury wskazuje się, że rozwiązanie takie funkcjonuje m.in. w Austrii, Danii, Francji czy w Niemczech¹.

Uzyskane po ukończeniu 17 lat, a przed 18. rokiem życia, prawo jazdy kategorii B ma charakter warunkowy. Stwierdza bowiem posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdami **wyłącznie podczas jazdy**:

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w towarzystwie pasażera siedzącego na przednim siedzeniu, w przypadku pojazdu samochodowego innego niż czterokołowiec – przez okres 6 miesięcy od dnia uzyskania prawa jazdy, jednak nie dłużej niż do czasu ukończenia 18 lat². Ponadto wskazuje się, że **pasażerem-opiekunem może być osoba, która spełnia łącznie następujące warunki**:
 - ukończyła 25 lat,
 - posiada nieprzerwanie prawo jazdy kategorii B od co najmniej 5 lat, licząc od dnia, w którym odbywa się jazda,
 - nie podlega zakazowi prowadzenia pojazdów mechanicznych i nie podlegała temu zakazowi w okresie ostatnich 5 lat, licząc od dnia, w którym odbywa się jazda,

KATEGORIA B OD 17 LAT

- nie znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu³.

Wymagania dotyczące wieku oraz 5-letniego okresu posiadania prawa jazdy nie dotyczą pasażera-opiekuna posiadającego uprawnienia instruktora nauki jazdy lub egzaminatora⁴.

Niespełnienie przesłanek określonych w art. 8a ustawy o kierujących pojazdami, np. brak pasażera-opiekuna lub brak spełnienia wymagań przez opiekuna, oznacza, że kierujący nie wykonuje uprawnień w sposób skuteczny. W konsekwencji prowadzenie pojazdu w takich okolicznościach powinno zostać zakwalifikowane jako kierowanie bez wymaganych uprawnień, tj. wykroczenie z art. 94 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.).

Art. 94 kw:

§ 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd mechaniczny, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1500 złotych.

§ 1a. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd inny niż mechaniczny, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze nagany albo karze grzywny do 1500 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu pojazd pomimo braku dopuszczenia pojazdu do ruchu.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w § 1, orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

Dodatkowo, od 3 marca 2026 r. policjant w ramach kontroli drogowej uzyskał uprawnienie do:

- poddania pasażera-opiekuna, o którym mowa w niniejszym artykule, badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka działającego podobnie do alkoholu⁵,
- występowania w uzasadnionym przypadku z wnioskiem o ocenę stanu zdrowia⁶.

¹ Ministerstwo Infrastruktury, *Kaski dla dzieci i prawo jazdy od 17. roku życia – nowelizacja Prawa o ruchu drogowym z podpisem Prezydenta*, <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/kaski-dla-dzieci-i-prawo-jazdy-od-17-roku-zycia---nowelizacja-prawa-o-ruchu-drogowym-z-podpisem-prezydenta> [dostęp: 17.02.2026 r.].

² Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2025 r. poz. 1226, z późn. zm.), art. 8a ust. 1.

³ Tamże, art. 8a ust. 2.

⁴ Tamże, art. 8a ust. 3.

⁵ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.), art. 129 ust. 2 pkt 3a oraz art. 129ja pkt 2.

⁶ Tamże, art. 129 ust. 2 pkt 13.

Literatura:

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2025 r. poz. 1226, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, z późn. zm.).

Ministerstwo Infrastruktury, *Kaski dla dzieci i prawo jazdy od 17. roku życia – nowelizacja Prawa o ruchu drogowym z podpisem Prezydenta*, <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/kaski-dla-dzieci-i-prawo-jazdy-od-17-roku-zycia---nowelizacja-prawa-o-ruchu-drogowym-z-podpisem-prezydenta>.

Summary

Category B licence from the age of 17. Conditional entitlement and supervising passenger

The article focuses on one of the solutions introduced on 3 March 2026 – the possibility of obtaining a Category B driving licence at the age of 17 on a conditional licence. It presents the rules for using this entitlement as well as requirements placed in the supervising passenger. The article also outlines the consequences of failing to comply with the specified conditions while driving. In addition, attention is drawn to the powers of police officers during roadside checks of a vehicle driven by a person holding a conditional Category B licence until reaching the age of 18.

Tłumaczenie: Joanna Łaszczyn

Warto podkreślić również, że zgodnie z art. 96 kw:

§ 1. Właściciel, posiadacz, użytkownik lub prowadzący pojazd, który na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu dopuszcza:

- do prowadzenia pojazdu osobę niemającą sprawności fizycznej lub psychicznej w stopniu umożliwiającym należyte prowadzenie pojazdu,
 - do prowadzenia pojazdu osobę niemającą wymaganych uprawnień,
 - do prowadzenia pojazdu osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
 - pojazd do jazdy pomimo braku wymaganych dokumentów stwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu,
 - pojazd do jazdy, pomimo że pojazd nie jest należycie zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy albo pomimo że nie nadają się one do spełnienia swego przeznaczenia,
 - niezgodny z jego przeznaczeniem,
- podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 złotych.

§ 2. Tej samej karze za czyny określone w § 1 pkt 1, 3–6 oraz za nieumyślne dopuszczenie do prowadzenia pojazdu na drodze publicznej przez osobę niemającą wymaganych uprawnień podlega dyspozytor pojazdu lub osoba, do której obowiązków należą jego czynności, a jeżeli takiej osoby nie wyznaczono – kierownik jednostki dysponującej pojazdem.

§ 3. Kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, podlega karze grzywny.